

λάθος

λάθος, το, ουσ. [<μτγν. λάθος <λανθάνω (υποχωρητ.)], το λάθος. **1.** το σφάλμα, η αστοχία: «τα λάθη της ζωής του τον κατάρρεψαν». (Λαϊκό τραγούδι: *αφήστε με στο λάθος μου, μη μου το διορθώνετε το ένοχο το πάθος μου, γιατί μου το σκοτώνετε*). **2.** η παράλειψη, ο λανθασμένος, ο κακός, ο εσφαλμένος υπολογισμός ή χειρισμός: «τα συνεχή λάθη του του στοίχισαν ολόκληρη τη δουλειά του». **3.** ως επίρρ. δηλώνει πως κάτι δεν έγινε με τον σωστό, με τον κανονικό τρόπο: «δε μίλησα με τον τάδε, γιατί πήρα λάθος αριθμό». Υποκορ. **λαθάκι, το**. (Ακολουθούν 27 φρ.):

- άσχημο λάθος, βλ. φρ. χοντρό λάθος·

- βαρύ λάθος, βλ. φρ. χοντρό λάθος·

- γράψε λάθος! **α.** παραδέχομαι το σφάλμα μου, συγχώρεσέ με, σημείωσε την παρατυπία μου: «εντάξει, ρε φίλε, γράψε λάθος, άνθρωποι είμαστε!». **β.** τα πράγματα δεν ήταν έτσι όπως τα υπολόγιζα. (Λαϊκό τραγούδι: *γράψε λάθος, μικρή μου γράψε λάθος κατά βάθος, δε μ' αγαπάς με πάθος*)·

- είναι λάθος μου, είναι φταίξιμό μου, φταίω: «αναγνωρίζω πως είναι λάθος μου που τον κάλεσα χωρίς να σε ενημερώσω». (Λαϊκό τραγούδι: *σου 'δειξα πως είσαι εσύ το πάθος μου κι αυτό είναι λάθος μου*). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το εντάξει·

- εκ της απομακρύνσεως εκ του ταμείου ουδέν λάθος αναγνωρίζεται, βλ. λ. [ταμείο](#)·

- κάνω λάθος ή κάνω το λάθος, σφάλλω, αστοχώ: «νόμισα πως ήταν καλός άνθρωπος, αλλά έκανα λάθος || έκανα το λάθος να τον εμπιστευτώ». (Λαϊκό τραγούδι: *με κοίταξε, τον κοίταξα μες τ' άγριά του μάτια και μου 'πε λάθος έκανε σ' αυτά τα μονοπάτια // στη φυλακή με ρίξανε σ' ένα κελί μονάχος, κλαίω και βασανίζομαι που έκανα το λάθος*)·

- κάνω λάθος κίνηση, ενεργώ άστοχα, λανθασμένα, με αποτέλεσμα να επιδεινωθεί η θέση μου, η κατάσταση μου: «στην περίπτωση της τελευταίας εισαγωγής απ' το εξωτερικό, έκανα λάθος κίνηση κι έχασα ένα κάρο λεφτά || έκανα λάθος κίνηση να τον προσβάλω μπροστά στον κόσμο, γιατί δημιούργησα την εντύπωση του εκδικητικού ανθρώπου»·

- κάνω λάθος λογαριασμό, επεξεργάζομαι, σκέφτομαι, σχεδιάζω λανθασμένα: «κάνεις λάθος λογαριασμό, αν νομίζεις ότι τα πράγματα θα 'ρθουν έτσι όπως τα υπολογίζεις»·

- κατά λάθος, χωρίς να το επιδιώκω, χωρίς πρόθεση: «τον χτύπησα κατά λάθος»·

- λογαριάζω λάθος, βλ. φρ. κάνω λάθος λογαριασμό·

- με λάθος άνθρωπο έμπλεξες ή έμπλεξες με λάθος άνθρωπο, απειλητική έκφραση σε κάποιον, με την οποία του προειδοποιούμε πως όχι μόνο δεν είμαστε εύκολοι αντίπαλοι αλλά πως θα βγει και ζημιωμένος, αν επιχειρήσει να τα βάλει με οποιονδήποτε τρόπο μαζί μας: «εμένα μη μου κάνεις τον νταή, γιατί με λάθος άνθρωπο έμπλεξες, στο λέω»·

- με λάθος άνθρωπο τα 'βαλες ή τα 'βαλες με λάθος άνθρωπο, βλ. φρ. με λάθος άνθρωπο έμπλεξες·

- μέγα λάθος, μεγάλη παράλειψη: «ήταν μέγα λάθος που δεν κάλεσες τον τάδε στο γάμο σου»·

- μεγάλο λάθος, βλ. φρ. μέγα λάθος·

- μετράω λάθος, υπολογίζω λανθασμένα, κάνω λάθος υπολογισμό, σφάλλω: «όταν κρίνει κάποιον άνθρωπο, δεν μετράει ποτέ λάθος». (Λαϊκό τραγούδι: *τη δική μου την καρδιά αφιλότιμη, πόσο λάθος τη μετράς, αφιλότιμη*)·

- ξύπνησε από λάθος πλευρό, βλ. λ. [πλευρό](#).
- παίρνω τη ζωή μου λάθος, βλ. λ. [ζωή](#).
- πέφτει σε λάθος χέρια (κάτι), βλ. λ. [χέρι](#).
- πέφτω σε λάθη ή πέφτω σε λάθος, ενεργώ άστοχα, υπολογίζω ή χειρίζομαι κάτι λανθασμένα: «τον τελευταίο καιρό είμαι πολύ μπλεγμένος και πέφτω συνέχεια σε λάθη». (Λαϊκό τραγούδι: *την περιπλέον μου ζωή την πέρασα με πάθη, γιατί μικρός δεν ήκουγα και έπεφτα σε λάθη*).
- πέφτω σε λάθος χέρια, βλ. λ. [χέρι](#).
- ποντάρω σε λάθος χαρτί, βλ. λ. [χαρτί](#).
- ποτέ το λάθος δεν είναι τζάμπα, πάντα το λάθος έχει οδυνηρές συνέπειες, ψυχικές, ψυχολογικές ή οικονομικές, πάντα το λάθος πληρώνεται: «να μη φτάσεις στο σημείο να πεις δε θα το ξανακάνω, γιατί ποτέ το λάθος δεν είναι τζάμπα».
- στο λάθος δεν μπαίνει φέσι, βλ. λ. [φέσι](#).
- τα λάθη είναι για τους ανθρώπους, είναι φυσικό να κάνουν οι άνθρωποι λάθη: «μην το μαλώνεις το παιδί, αφού τα λάθη είναι για τους ανθρώπους». Πρβλ.: *άνθρωποι είμαστε και σφάλματά κάνουμε όλοι σε τούτη τη ζωή κι είναι πολύ σκληρό ο ένας απ' τους δυο τον άλλον να μην εννοεί* (Λαϊκό τραγούδι).
- τα λάθη πληρώνονται, όποιοι κάνουν λάθη, πρέπει να υποστούν και τις συνέπειες: «χάλασες την υγεία σου με τα μεθύσια και τα ξενύχτια σου, γιατί τα λάθη πληρώνονται». (Λαϊκό τραγούδι: *ίσως αμάρτησα π' αγάπησα πολύ, μα συ δεν τ' άξιζες και τώρα μετανιώνω· κι αφού πληρώνονται τα λάθη στη ζωή τώρα το λάθος της καρδιάς μου το πληρώνω*).
- χοντρό λάθος, λανθασμένη ενέργεια ή υπολογισμός που έχει σοβαρές επιπτώσεις: «μ' ένα παρόμοιο χοντρό λάθος έχασε ο τάδε τη θέση του».
- χτυπώ λάθος πόρτα, **α.** δεν πηγαίνω στον κατάλληλο άνθρωπο για να με βοηθήσει ή να με εξυπηρετήσει: «χτύπησες λάθος πόρτα, αν πήγες σ' αυτόν, γιατί αυτός δε δίνει τ' αγγέλου του νερό». **β.** λέγεται και με ειρωνική ή υποτιμητική διάθεση από το άτομο του οποίου ζητούμε βοήθεια: «θα με βοηθήσεις να καλύψω την επιταγή μου; -Χτύπησες λάθος πόρτα».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας